

Lukáš Čížek: Informační válka o lužní les I: Proti nám a za naše peníze?

Soutok, Moravská Amazonie, jihomoravské luhy. Tak bývají nazývány přírodně nejbohatší lesy u nás a ve střední Evropě. Táhnou se jihovýchodním cípem Moravy od Pálavy po Hodonín. Téměř celé je vlastní náš stát. K jejich ochraně nás váží mezinárodní dohody i fakt, že bez ní veškerá prohlášení o ochraně přírodní rozmanitosti naší země duní prázdnotou.

Přesto právě tady zabírají chráněná území podstatně méně místa, než v hlavním městě Praze. Proč? Nikomu to neříkejte, ale může za to dinosaur. Řve jako motorové pily a zanechává obdélníkové stopy o rozloze dvou hektarů. Kam šlápne, často nezbudou ani pařezy (Obr. 1). Se zákony si hlavu zrovna neláme, dupe i tam, kde by opravdu neměl (Obr. 2). Žere hlavně dřevo, na Soutoku slupne i stovku hektarů lesa téměř na posezení (Obr. 3).

Soutok, Moravská Amazonie, jihomoravské luhy. Tak bývají nazývány přírodně nejbohatší lesy u nás a ve střední Evropě. Táhnou se jihovýchodním cípem Moravy od Pálavy po Hodonín. Téměř celé je vlastní náš stát. K jejich ochraně nás váží mezinárodní dohody i fakt, že bez ní veškerá prohlášení o ochraně přírodní rozmanitosti naší země duní prázdnotou.

Přesto právě tady zabírají chráněná území podstatně méně místa, než v hlavním městě Praze. Proč? Nikomu to neříkejte, ale může za to dinosaur. Řve jako motorové pily a zanechává obdélníkové stopy o rozloze dvou hektarů. Kam šlápne, často nezbudou ani pařezy (Obr. 1). Se zákony si hlavu zrovna neláme, dupe i tam, kde by opravdu neměl (Obr. 2). Žere hlavně dřevo, na Soutoku slupne i stovku hektarů lesa téměř na posezení (Obr. 3).

Lužní lesy potřebnou ochranu nemají. Z jejich přírodního bohatství už 150 let ukusuje moderní lesnictví, které téměř dokonalo proměnu světlých hájů a rozvolněných luhů s pestrým podrostem na stejnověké plantáže plné invazních rostlin. Mechanizace a chemizace přidala dlouhá desetiletí buldozerů, půdních fréz, herbicidů a dalších prostředků, které do lesního hospodaření v rámci „boje s přírodou“ zavedli většinou komunisté, a jsou dnes podobně moderní jako Trabant.

Rychle mizí starší porosty, protože hladové motorové pily do krajiny luhů vykusují stahektarové šachovnice pasek a mlazin. Část zdejší přírody doplácí i na prostý nedostatek potřebné péče, mizí mohutné, staré stromy, památka minulých způsobů hospodaření a jediný domov stovek druhů vymírajících tvorů (Obr. 4). Ochrana

přírody i odborná veřejnost se už desítky let marně snaží prosadit citlivější přístup k přírodnímu bohatství Soutoku.

Mnoha částem přírodního bohatství Soutoku se krátí čas, trpělivost proto dochází ochraně přírody, odborné veřejnosti i místním. Stále intenzivnější a důraznější snahy o reálnou ochranu Soutoku, i jejich podpora napříč společnostmi, rozhýbaly i správce území, státní podnik Lesy České republiky. Zejména jejich tiskové oddělení. Ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství spustily kampaň „[Soutok všem](#)“. Údajně „se všemi“ chtějí vést „otevřenou diskusi“ o tom, jak pečovat o lesy, které už celá desetiletí svým necitlivým přístupem poškozují a po celou tu dobu odmítají požadavky na ochranu jihomoravských luhů a citlivější hospodaření v nich. Stejný podnik, který si před pár lety prosadil významná omezení vstupu veřejnosti do obory Soutok, teď prý chce zabránit tomu, aby si Soutok uzurpovala nějaká uzavřená zájmová skupina. Že by se Lesy ČR chytily za nos?

Nejen autorovi tohoto textu by tím udělaly obrovskou radost. Ale Lesy ČR se o vládu nad Soutokem dělit nehodlají. Právě proto teď vynakládají velké úsilí i peníze z erární pokladny, aby nás přesvědčily o opaku. Proč by jinak utrácely miliony za mediální kosmetiku? Proč by jinak „otevřená diskuse“ v jejich podání byla otevřená jen někomu? Podívejme se, co může nebo má skrývat magie mediálních strategií, kteří teď usilovně plní média a zejména sociální sítě Soutokem a nevídanou vstřícností k lidem i k přírodě. Nakolik je tato vstřícnost reálná? Vycházejme z toho, že lesy vlastněné státem jsou naším společným majetkem. Peníze na ně vynaložené nebo získané jejich správou jsou skrze státní pokladnu spojeny s našimi peněženkami. Zrekapitulujme dosavadní dění a podívejme se, co pro nás správci našich lesů za naše peníze nachystali.

Ne, následující text nebude o přírodě. To podstatné o lužních lesích, jejich biologickém významu a ochraně se zájemci dozvědí například zde: <https://soutok.nature.cz/>. Tento text bude o peripetiích snah o ochranu jednoho území, které, bohužel, mnohem více než o Soutoku vypovídají o nás, o fungování našeho státu, jeho schopnosti naplňovat vlastní závazky, hájit veřejný zájem a spravovat veřejné statky. Problém ochrany Soutoku se táhne desítky let, aniž by se kamkoli pohnul. A rozjíždí se další kolo. Čtenář sám nechť posoudí, co mu mediální strategie Lesů ČR a Ministerstva zemědělství připomíná. Na každý pád je to docela jízda. Platíme ji my, penězi i přírodním bohatstvím naší země.

Pokračování textu vyjde v následujících dnech.

Zdroj: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/lukasn-cizek-informacni-valka-o-luzni-les-i-proti-nam-a-za-nase-penize>